

**Aktsiaseltsi Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus
lõhnaaine esinemise vähendamise kava heakskiitmine****1. OTSUS**

Lähtudes Aktsiaseltsi Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus esitatud lõhnaaine esinemise vähendamise kavast, võttes aluseks atmosfääriõhu kaitse seaduse § 70 ja § 71, haldusmenetluse seaduse § 40 otsustan:

1.1 Kiita heaks Aktsiaseltsi Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus (registrikood 10450572; Harju maakond, Jõelähtme vald, Rebala küla, Loovälja tee 125, 74222) lõhnaaine esinemise vähendamise kava.**1.2 Seada Aktsiaseltsile Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus töökorralduslikud tingimused:**

- 1.2.1 käitaja peab vältima orgaanilise jääkfraktsiooni laadimist/segamist (laadimist MBT hoonest kompostimisalale, kompostimisalal ümberliigutamist ning ladestualale viimist) lõuna- ja kagukaare tuulte (90°-225°) korral. Orgaanilise jääkfraktsiooni laadimist/segamist võib teha tööpäevadel kell 09.00-18.00, kui piirkonnas on vähem potentsiaalseid vastuvõtjaid. Planeeritavast jääkfraktsiooni laadimisest/segamisest avaldab käitaja alati info oma kodulehel.
- 1.2.2 Lõhnakava tabeli nr 5 meetme 4.1.1. „Kompostimise protsessiohje, järelvalmiva auna õhutamine ilmastikuolusid ja tuulesuunda arvestades. Pidev kompostiaunade seire hapnikusisalduse ja temperatuuri. Protsess toimub vastavalt kinnitatud Enesekontrolli plaanile“ osas on käitaja kohustatud järgima Enesekontrolli plaani (registreeritud KOTKAS 29.12.2022 nr DM-108865-44 all).
- 1.2.3 Kompostimisel tuleb vältida aunade segamist ja ringitõstmist tulevaks ajaks (tuulekiirus alla 3 m/s) ning lõuna- ja kagukaare tuulte korral (90°-225°). Tuulesuuna ja -tugevuse kindlaks tegemiseks peab käitaja jälgima oma tuulemõõturit. Vältima peab anorgaaniliste kollete teket aunades vastavalt Enesekontrolliplaanile. Tagada tuleb Enesekontrolli plaanis toodud sihtväärtused.

1.3 Seada käitajale lõhnaaine seiretingimused:

- 1.3.1 Lõhnakavas toodud meetmete efektiivsuse hindamiseks tuleb pärast meetmete rakendamist teostada lõhnaaine mõõtmised heiteallikatest HA5 (segaolmejäätmete käitlus), HA1 (jäätmete ladestusala) ning HA2 (kompostimisala). Enne mõõtmiste teostamist kooskõlastada Keskkonnaametiga mõõtmiste plaan, ennekoike mõõtepunktide asukohad ja tegevused heiteallikates mõõtmiste hetkel. Mõõtmistega määrata lõhnaaine heitkogus OU/s ja kontsentratsioon OU/m³. Mõõtmistulemuste alusel teostada lõhnaaine leviku ning esinemissageduse mudeldus. **Mõõtmised teostada hiljemalt 31.07.2024.** Mõõtmiste aruandes esitada andmed käitises toimuva kohta. Mõõtmistulemused peavad olema jälgitavad mõõteseaduse § 5 lõigete 1 ja 3 mõistes. Mõõtmised peab teostama akrediteeritud labor, kes peab tagama mõõtmiste kvaliteedi, jälgitavuse ja tulemuste esinduslikkuse. Mõõtmiste aruanne koos seire tulemustega esitada Keskkonnaametile hiljemalt **30.10.2024.**

1.3.2 Lõhnakava efektiivsuse hindamiseks tuleb peale meetmete rakendamist teostada lõhnaaine mõõtmised heiteallikatest HA5 (segaolmejäätmete käitlus), HA1 (jäätmete ladestusala) ning HA2 (kompostimisala). Enne mõõtmiste teostamist kooskõlastada Keskkonnaametiga mõõtmiste plaan, ennekõike mõõtepunktide asukohad ja tegevused heiteallikates mõõtmiste hetkel. Mõõtmistega määrata lõhnaaine heitkogus OU/s ja kontsentratsioon OU/m³. Mõõtmistulemuste alusel teostada lõhnaaine leviku ning esinemissageduse mudeldus. **Mõõtmised teostada hiljemalt 31.07.2025.** Mõõtmiste aruandes esitada andmed käitises toimuva kohta. Mõõtmistulemused peavad olema jälgitavad mõõteseaduse § 5 lõigete 1 ja 3 mõistes. Mõõtmised peab teostama akrediteeritud laboratoorium, kes peab tagama mõõtmiste kvaliteedi, jälgitavuse ja tulemuste esinduslikkuse. Mõõtmiste aruanne koos seire tulemustega esitada Keskkonnaametile hiljemalt **31.12.2025.**

1.4 Korraldus jõustub Aktsiaseltsile Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus teatavaks tegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1. Käitise andmed

Aktsiaseltsile Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus (registrikood 10450572; aadress Harju maakond, Jõelähtme vald, Rebala küla, Loovälja tee 125, 74222; edaspidi ka *käitaja*) on Keskkonnaamet andnud 29.08.2003 tähtajatu keskkonnakompleksloa nr L.KKL.HA-18510.

Käitaja põhitegevusala on tavajäätmete töötlus ja kõrvaldamine (EMTAKi kood 38211) ning lisategevusaladeks gaasitootmine (EMTAKi kood 35211), tavajäätmete kogumine (EMTAKi kood 38111), saatekäitlus ja muud jäätmekäitlustegevused (EMTAKi kood 39001) ja sorteeritud materjali taaskasutusele võtmine (EMTAKi kood 38321). Peamised tootmisetapid on jäätmekütuse tootmine, biojäätmete kompostimine, koldetuha käitlemine ja vanandamine, biogaasi tootmine. Kehtiva loa kohaselt on käitise tootmisterritooriumil 7 heiteallikat: tõrvik, katlamaja korsten, generaator, jäätme ladestusala, kompostimisala, mahutid ning kütuse laadimine sõidukisse. Peamised lõhnaaine esinemist tekitavad tegevused on biolagunevate jäätmete kompostimine, segaolmejäätmete töötlus ehk mehaanilis-bioloogiline töötlemine ja orgaaniliste sortimisjääkide stabiliseerimine ning jäätmete ladestamine. Lõhnaallikate täpsem kirjeldus on toodud lõhnaaine esinemise vähendamise kavas (lisa 2).

Käitis asub aadressil Loovälja tee 125//Jäätmekeskus, Rebala küla, Jõelähtme vald, Harju maakond (katastritunnus 24504:004:0340; sihtotstarve jäätmeoidla maa 100%). Tootmisterritoorium on ümbritsetud peamiselt maatulundusmaadega. Lähimad elamud asuvad tootmisterritooriumist u 300 m kaugusel kirde suunas ja 485 m kaugusel loode suunas. Maa-ameti looduskaitse ja Natura 2000 kaardi andmetel ei paikne tootmisterritooriumil kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 alasid. Lähim looduskaitseala ja Natura 2000 ala on Ülgase loodusala (RAH0000467), mis asub käitise ladestusalast u 850 m kaugusel.

2.2. Lõhnaaine esinemise vähendamise kava vajalikkus ja menetlusosaliste teavitamine

OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus teostas 2019. aastal lõhnaaine esinemise hindamist Aktsiaseltsi Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus Jõelähtme prügilas, mille põhjal koostati töö „Välisõhu saasteainete heitkoguste ja lõhnaaine esinemise hindamine Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskuse AS Jõelähtme prügilas.“ Tööst selgub, et tõenäoliselt esineb lõhna

häiringutaseme ületamist vastuvõtjate juures. Arvestades nimetatud töö tulemusi ning võttes aluseks atmosfääriõhu kaitse seaduse (edaspidi AÕKS) § 70 lg 1, teavitas Keskkonnainspektsioon (alates 01.01.2021 liidetud Keskkonnaametiga) haldusmenetluse algatamisest (kiri registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 28.02.2020 nr 6-1/20/1199 all). Haldusmenetluse eesmärk on lõhnaaine esinemise vähendamise kava (edaspidi ka *lõhnakava*) koostamine Aktisasetltsi Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus poolt.

Aktisasetlts Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus esitas 30.04.2020 kirjaga nr D-120 lõhnakava (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 30.04.2020 nr DM-108865-4 all). Keskkonnaamet kontrollis lõhnakava vastavust AÕKS § 70 ning leidis täiendamist vajavaid asjaolusid. Kirjadega nr DM-108865-10, DM-108865-19, DM-108865-23 ja DM-108865-30 palus Keskkonnaamet lõhnakava täiendada. Nõuetekohase lõhnakava esitas käitaja 20.09.2021 kirjaga nr D-237 (registreeritud KOTKAS 20.09.2021 nr DM-108865-31 all).

Keskkonnaamet edastas lõhnakava 21.10.2021 kirjaga nr DM-108865-33 Jõelähtme Vallavalitsusele tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks (AÕKS § 71 lg 2). Jõelähtme Vallavolikogu saatis 16.12.2021 kirjaga nr 0-9/4877-3 arvamuse (registreeritud KOTKAS 20.12.2021 nr DM-108865-36 all). Keskkonnaamet edastas 10.03.2022 kirjaga nr DM-108865-37 kohaliku omavalitsuse arvamuse ning omapoolsed sisulised küsimused käitajale ning palus lõhnakava täiendada.

Käitaja esitas 13.04.2022 kirjaga nr D-19 parandatud lõhnakava. Keskkonnaamet leidis endiselt täiendamist vajavaid asjaolusid, millest teavitas käitajat kirjadega DM-108865-39 ja DM-108865-42. Aktisasetlts Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus esitas 29.12.2022 kirjaga nr D-283 lõpliku täiendatud lõhnakava (registreeritud 29.12.2022 nr DM-108865-44 all).

Enne haldusakti andmist peab haldusorgan andma menetlusosalistele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis haldusakti kohta oma arvamuse ja vastuväited (haldusmenetluse seaduse § 40 lg 1). Keskkonnaamet edastas tegevuskava heakskiitmise korralduse eelnõu xx.xx.2023 kirjaga nr DM-XXXX käitajale, Jõelähtme Vallavalitsusele ja Maardu Linnavalitsusele arvamuse ja ettepanekute esitamiseks, määrates arvamuse esitamise tähtajaks kaks nädalat. Lõhnakava eelnõule arvamusi ja ettepanekuid ei esitatud/esitati (vt korralduse pt 3.3).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused lõhnakava heakskiitmisel

Lõhnaaine esinemise vähendamise kava peab vastama AÕKS § 70 lg 4 sätestatud nõuetele. Lõhnakava meetmed peavad olema efektiivsed ja piisavad tagamaks, et lõhnaaine väljutamisel ei ületata lõhnaaine esinemise häiringutasemeid (AÕKS § 70 lg 5).

Lõhnakava kohaselt on käitaja lõhnaaine esinemise vähendamise meetmed:

1. biofiltri ja kasvukihi ehituseks segaolmejäätmete töötlemise orgaanilise jääkfraktsiooni käitlemine olemasoleval kompostimisalal. Segaolmejäätmetest jäätmekütuse tootmisel tekkivat jääkfraktsiooni stabiliseeritakse kompostimisalal. Ala on kõvakattega, puhastatav ja varustatud nõrgvee/sademevee kogumissüsteemiga, mis väldib nõrgvee lompide võimalikku teket. Jääkfraktsiooni aunad kaetakse puiduhakke ja juba stabiliseerunud jääkfraktsiooniga. Ühtlasi kavatseb käitaja jälgida jääkfraktsiooni

- laadimisel tuulesuundi ja tuulekiirusi (edaspidi ka *meede nr 1.1.1*).
2. Kaetud ladestusala projektijärgsete sulgemiskihtide väljaehitamine ehk kaetud ladestusala muutmine suletud ladestusalaks (edaspidi ka *meede nr 2.1.1*).
 3. Ladestatavate jäätmete eeltöötlus, ladestatavates jäätmetes biolagunevate jäätmete (sh puit, haljastusjäätmed, paber ja kartong) osakaalu vähendamine ja seega ladestamisega kaasnevate ja ladestamise järgsete lõhnahäiringute vähendamine (edaspidi ka *meede 3.1.1*).
 4. Kompostimise protsessiohje, järelvalmiva auna õhutamine ilmastikuolusid ja tuulesuunda arvestades. Pidev kompostiaunade seire hapnikusisalduse ja temperatuuri osas. Protsess toimub vastavalt kinnitatud Enesekontrolli plaanile. Kombineeritud lõhnaaine heite vähendamise meetmete efektiivsust kontrollitakse hiljemalt 31.07.2024 (edaspidi ka *meede nr 4.1.1*) Kui nimetatud kombineeritud meetmed ei ole taganud kontsentratsiooni 1000 OU/m³, siis rakendatakse meetet 4.1.2. III kat loomsete kõrvalsaaduste- seaharjaste ja kanasulgede kompostimise lõpetamine. Pärast III kat loomsete kõrvalsaaduste kompostimise lõpetamist tehakse lõhnaainete mõõtmised. Kui ka siis ei saavutata kontsentratsiooni 1000 OU/m³, järgneb kava muutmine ning täiendavate meetmete leidmine (edaspidi ka *meede nr 4.1.2*).

Meetmete täpsemad kirjeldused on toodud lõhnakava tabelis nr 5. *Lõhnaaine esinemise vähendamise plaanitavad lisameetmed, meetmete maksumus, andmed meetmete rakendaja kohta, meetmete rakendamise tähtajad* (edaspidi lõhnakava tabel nr 5).

Keskkonnaamet leiab, et kavas on käsitletud AÕKS § 70 sätestatud, lõhnakavas on käsitletud lõhnaainete esinemise vähendamise eeldusi ning rakendades kavas toodud meetmeid, võib eeldada lõhnaaine esinemise vähenemist. Tulenevalt eelnevast kiidab Keskkonnaamet heaks Aktsiaseltsi Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus 29.12.2022 esitatud lõhnaaine esinemise vähendamise kava.

3.2. Tingimuste seadmine

Lõhnaaine esinemise vähendamise kava heakskiitmisel võib Keskkonnaamet seada käitajale täiendavaid tingimusi lõhnaaine esinemise vähendamise abinõude rakendamiseks või määrata käitajale ajutiselt keskkonnakompleksloast erinevaid tingimusi (AÕKS § 71 lg 3). Tulenevalt eelnevast seab Keskkonnaamet käitajale täpsustavad töökorralduslikud tingimused:

1. **käitaja peab vältima orgaanilise jääkfraktsiooni laadimist/segamist (laadimist MBT hoonest kompostimisalale, kompostimisalal ümberliigutamist ning ladestualale viimist) lõuna- ja kaguakaare tuulte (90°-225°) korral. Orgaanilise jääkfraktsiooni laadimist/segamist võib teha tööpäevadel kell 09.00-18.00, kui piirkonnas on vähem potentsiaalseid vastuvõtjaid. Planeeritavast jääkfraktsiooni laadimisest/segamisest avaldab käitaja alati info oma kodulehel.**
2. **Lõhnakava tabeli nr 5 meetme 4.1.1. „Kompostimise protsessiohje, järelvalmiva auna õhutamine ilmastikuolusid ja tuulesuunda arvestades. Pidev kompostiaunade seire hapnikusisalduse ja temperatuuri. Protsess toimub vastavalt kinnitatud Enesekontrolli plaanile“ osas on käitaja kohustatud järgima Enesekontrolli plaani (registreeritud KOTKAS 29.12.2022 nr DM-108865-44 all).**
3. **Kompostimisel tuleb vältida aunade segamist ja ringitõstmist tuulevaikselt ajal (tuulekiirus alla 3 m/s) ning lõuna- ja idakaare tuulte korral (90°-225°). Tuulesuuna ja -tugevuse kindlaks tegemiseks peab käitaja jälgima oma**

tuulemõõturit. Vältima peab anorgaaniliste kollete teket aunades vastavalt Enesekontrolliplaanile. Tagada tuleb Enesekontrolli plaanis toodud sihtväärtused.

Aktsiaselts Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus on esitanud 05.01.2023 kompleksloa nr L.KKL.HA-18510 muutmise taotluse (registreeritud KOTKAS 05.01.2023 nr DM-123189-1 all). Kompleksloa muutmisega lisab Keskkonnaamet eespool toodud töökorralduslikud tingimused ka kompleksloale.

Käitaja esitab Keskkonnaametile lõhnaaine esinemise vähendamise kava rakendamise aruande vastavalt kavas määratud tähtajale vähemalt üks kord aastas (AÕKS § 71 lg 6). Aktsiaseltsi Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus lõhnakava kohaselt on kavandatavate meetmete rakendamise tähtaeg 31.07.2025, käitaja plaanib esitada vahearuandeid tegevusaruande koosseisus 01.03 iga-aastaselt ning lõpparuande hiljemalt 31.12.2025.

Lõhnakava kohaselt plaanib käitaja peale lõhnakava tabelis nr 5 toodud meetmete nr 1.1.1-4.1.1 rakendamist teostada lõhnaaine mõõtmised hiljemalt 31.07.2024. Tulenevalt eelnevast lisab Keskkonnaamet käitajale tingimuse lõhnaaine seireks: „**Lõhnakavas toodud meetmete efektiivsuse hindamiseks tuleb pärast meetmete rakendamist teostada lõhnaaine mõõtmised heiteallikatest HA5 (segaolmejäätmete käitlus), HA1 (jäätmete ladestusala) ning HA2 (kompostimisala). Enne mõõtmiste teostamist kooskõlastada Keskkonnaametiga mõõtmiste plaan, ennekõike mõõtepunktide asukohad ja tegevused heiteallikates mõõtmiste hetkel. Mõõtmistega määrata lõhnaaine heitkogus OU/s ja kontsentratsioon OU/m³. Mõõtmistulemuste alusel teostada lõhnaaine leviku ning esinemissageduse mudeldus. Mõõtmised teostada hiljemalt 31.07.2024. Mõõtmiste aruandes esitada andmed käitises toimuva kohta. Mõõtmistulemused peavad olema jälgitavad mõteseaduse § 5 lõigete 1 ja 3 mõistes. Mõõtmised peab teostama akrediteeritud labor, kes peab tagama mõõtmiste kvaliteedi, jälgitavuse ja tulemuste esinduslikkuse. Mõõtmiste aruanne koos seire tulemustega esitada Keskkonnaametile hiljemalt 30.10.2024.**“

Kui meetmed 1.1.1-4.1.1 meetmed ei ole taganud kontsentratsiooni 1000 OU/m³, siis lõhnakava kohaselt rakendab käitaja meetet nr 4.1.2. Meetme 4.1.2 rakendamise kontrollimise tähtajaks on lõhnakavas märgitud 31.07.2025. Tulenevalt eelnevast seab Keskkonnaamet käitajale eritingimuse järgnevas sõnastuses:

„**Lõhnakava efektiivsuse hindamiseks tuleb pärast meetmete rakendamist teostada lõhnaaine mõõtmised heiteallikatest HA5 (segaolmejäätmete käitlus), HA1 (jäätmete ladestusala) ning HA2 (kompostimisala). Enne mõõtmiste teostamist kooskõlastada Keskkonnaametiga mõõtmiste plaan, ennekõike mõõtepunktide asukohad ja tegevused heiteallikates mõõtmiste hetkel. Mõõtmistega määrata lõhnaaine heitkogus OU/s ja kontsentratsioon OU/m³. Mõõtmistulemuste alusel teostada lõhnaaine leviku ning esinemissageduse mudeldus. Mõõtmised teostada hiljemalt 31.07.2025. Mõõtmiste aruandes esitada andmed käitises toimuva kohta. Mõõtmistulemused peavad olema jälgitavad mõteseaduse § 5 lõigete 1 ja 3 mõistes. Mõõtmised peab teostama akrediteeritud labor, kes peab tagama mõõtmiste kvaliteedi, jälgitavuse ja tulemuste esinduslikkuse. Mõõtmiste aruanne koos seire tulemustega esitada Keskkonnaametile hiljemalt 31.12.2025.**“

Lõhnaaine esinemise vähendamise kava täitmist kontrollib Keskkonnaamet (AÕKS § 71 lg 7).

3.3. Ära kuulamine

Jõelähtme Vallavalitsus saatis 16.12.2022 kirjaga nr 7-10/7170-1 (registreeritud KOTKAS 19.12.2022 nr DM-108865-43 all) ettepaneku kaaluda keskkonnakompleksloa nr L.KKL.HA-18510 osalist peatamist tegevuste osas, mille kohta kava täiendamist oodatakse. Aktsiaselts Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus on esitanud nõuetekohase lõhnakava, milles toodud meetmed on Keskkonnaamet hinnanud piisavaks, kuid seab käitajale täiendavad töökorralduslikud tingimused. Tulenevalt eelnevast ei pea Keskkonnaamet kompleksloa nr L.KKL.HA-18510 osalist peatamist vajalikuks.

VAIDLUSTAMISVIIDE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.